SVOBODA · СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY · УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 222. JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, NOVEMBER 22, 1988 · CENTS 25 ЦЕНТІВ · ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 22-го ЛИСТОПАДА 1988 · Ч. 222. РІК XCV.

ЗАКЛИК

СВІТОВОЇ РАДИ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СКВУ

П'ятого грудня цього року ізраїльський Верховний суд буде розглядати відклик Івана Дем'янюка, який засуджений на кару смерти через повішення.

Кілька днів тому адвокати І. Дем'янюка попросили внести до кінця листопада 300,000 долярів, потрібних для ведення його справи в апеляційному суді. Усі зібрані фонди були зужиті на попередню оборону. Без цієї суми адвокати відступлять, і засуджений стане перед судом сам, що буде рівнозначне з відкиненням апеляції і виконанням присуду смерти.

І. Дем'янюк своєю лагідною вдачею, поведінкою і глибокою вірою заслуговує на нашу підтримку. Тим більше, що під час цілого процесу і його оскарження жиди оскаржували український народ, почавши від часів Б. Хмельницького і С. Петлюри аж до закидів коляборації з фашистською Німеччиною.

Рада апелює до всіх людей доброї волі допомогти цій нещасній людині. До того часу ми здали іспит у виказанні зрозуміння з цієї справи, щоби припинити переслідування людини у вільному світі. Короткий термін і доволі висока сума викликають затривоження. Важливим є, щоб негайно зібрати потрібні фонди.

Просимо ще сьогодні внести свою щедру пожертву.

За Президію Світової Ради Суспільної Служби СКВУ

З. Дуда, голова

World Congress of Free Ukrainians
2118A Bloor St. West
Toronto, Ontario, M6S 1M8
Canada

ЕКЗЕКУТИВА УАКР ВІДБУЛА СВОЇ ЧЕРГОВІ НАРАДИ

Ню Йорк (Р.Б.). — Тут у власній домівці в Українському Народному Домі відбулися в суботу, 29-го жовтня ц.р., о год. 10-ій вранці чергові наради Екзекутиви **Української Американської Координаційної Ради.**

У міжчасі Екзекутива або тільки сама Президія УАКРади, не зважаючи на вакаційний час літом, коли в товариствах праця є звичайно сповільнена, все ж таки відбула засідання в червні, 13-го серпня, 7-го вересня, і 5-го жовтня. На останніх нарадах був присутній Владика Василь Лостен, який бажав зустрінутися з Екзекутивою.

Предметом нарад, крім інших актуальних справ, були головно звітування представників в особах Євгена Стахова, Романа Данилюка і Володимира Процика про стан переговорів з представниками УККА і Конференції Безсторонніх Організацій (КБО) у справі створення одної централі, що ведуться вже від довшого часу.

На підставі тих звітів стверджено, що представники УККА відкинули пропозиції КБО, яка виготовила статут для нової централі, відбути надзвичайний конгрес під назвою „Конгрес Українців Америки і на ньому узгіднити всі спірні справи. Згодом представники УККА відкинули ще інші пропозиції, а саме: назвати нову установу Об'єднаним УККА (ОУККА), або залишаючи назву УККА, як назву виконавчого органу, назвати саму установу Конгресом Українців Америки.

Екзекутива УАКРади, розглянувши ситуацію, рішила для добра справи дати ще один доказ, що бажає дійсно створення одної централі, піти на дальший компроміс і погодилася на те, щоби не скликати надзвичайного конгресу і залишити стару назву УККА. Коли Екзекутива УАКРади пішла на ці компроміси, речники УККА, інтерпретуючи це не як вияв доброї волі УАКРади, але як її слабість висунули нові вимоги, а саме: щоби Ігнат Білинський став почесним президентом нової централі з правом голосу; допустити до складу Крайової Ради певну кількість відділів УККА спочатку вимагали 15, потім зменшили до 12, а врешті дійшло до дев'ять відділів які найкраще вив'язувалися із своїх фінансових обов'язків, щоб було двох екзекутивних віцепрезидентів, на пів каденції, один з УККА, другий з УАКРади, та щоб Іван Телюк на пості касира рівночасно репрезентував АБН.

Ці нові вимоги дуже утруднювали дальші переговори і вони застрягли на мертвій точці. Може саме

(Закінчення на стор. 3)

Виставка ікон в Менор коледжі

На фото вгорі (зліва): Ольга Михалюк, Христина Хомин-Іжак, куратор музейної збірки Студійного Осередку Української Культури Менор джуніор коледжу, Сестра Марія Кекилія, ЧСВВ, президент коледжу, Лідія Чопівська, Нуся Вовк, Софія Чопівська та д-р Володимир Пушкар під час виставок Тисячоліття „Ікони України" Фундації родини Чопівських та „Церкви та ікони" Тирса Венгриновича, які відбулися 14-го жовтня ц.р. в Менор коледжі у Дженкінтавн, Па. Цю збірну виставку уфундувала Марія Хомин в пошану своєї сестри св. п. Стефанії Пушкар.

В КИЄВІ 10,000 ПРОТЕСТУВАЛИ ПРОТИ ЗАНЕЧИЩЕННЯ ДОВКІЛЛЯ

Ню Йорк (ПС УГС). — Близько 10,000 киян вийшли на екологічний мітинг біля республіканського стадіону в неділю, 13 листопада. Застарілий апарат влади вже не наважився встромляти палиці в колесо перебудови і змушений був погодитися на проведення мітингу. Єдине, що йому вдалося зробити — це заборонити страшні, з точки зору „слуг народу", гасла: „За без "ядерну Україну", „Відповідальних — до відповіді!", „Клуб спадщина" — за екологію мови, культури, природи", „Гласність — без грифу "секретно!", „Зелені, єднаймося!" І вже на самому початку віча таємничо зник з-понад голів транспарант „Гірошіма, Нагасакі, Чорнобиль, Чигирин?"

Мітинг, організований українським клюбом „Спадщина", студентським товариством „Громада" Київського університету ім. Т. Шевченка, неформальним об'єднанням „Ноосфера" і асоціяцією „Зелений світ", розпочав відомий поет Дмитро Павличко. Він закликав громадськість до створення Народного Фронту за підтримку перебудови. З полум'яними промовами, насиченими болем за сплюндровану природу рідного краю, звернулися до слухачів українські письменники Юрій Щербак, Володимир Яворівський, Ростислав Братунь.

Про діяльність Клюбу захисту середовища у Латвії розповіла Анда Ауспока. Представник української громади у Вільнюсі Василь Капкан розповів про успіхи Народного руху за перебудову у Литві. Представник Вірменії висвітлив загрозливу екологічну картину у краю та перебіг подій, пов'язаних з Нагірним Карабахом. Відозву виконавчого комітету Української Гельсінкської Спілки до громади України прочитав Олесь Шевченко.

Завідувач лябораторії біосферних досліджень АН ССР В. Я. Шипунов компетентно заявив: „Я приїхав вам сказати, що народ України зараз наближається до екологічної катастрофи. Весь народ України фактично зараз живе в єдиному атомному реакторі. Я вважаю що це один з найстрашніших злочинів, скоєних щодо українського народу. Над нашими містами і Києвом виникла загроза утворення мертвого повітря. Наші спостереження супутниками показали, що над Києвом, Москвою, Дніпропетровськом за останні три роки виникли небезпечні зміни концентрації озону аж до розриву озонового поля над Києвом. Ми повинні знати правду. Правда ця така: У найближчі кілька років необхідно прибрати всю атомну промисловість і енергетику з території України. Крім того, український народ повинен негайно реконструювати каскад ГЕС. Всі системи тут слід повернути до природного стану. Якщо прибуток від енергетики на Дніпрі становить усього 100 міл. крб., то втрати становлять понад 25 біл. крб. щорічно".

В. Я. Шипунов закликав український народ створювати екологічні комітети порятунку. Стурбованість колеги поділили українські академіки В. Гродзинський, і В. Смирнов. Черкащанин Височин розповів, як тупість місцевої партійної бюрократії призводить до екологічних криз. А його землячка Людмила Тараненко підкреслила, що чиновницька верхівка боїться слів „народний фронт".

У поширеній серед присутніх листівці товариства „Громада" закликалося: „Жодного депутата — прихильника АЕС!"

Після прийняття звернення представників зеленого руху до мікрофона став добиратися щойно звільнений з буцигарні львівський інженер Іван Макар. Його зустріли оплесками та вигуками „Слава!" Але мікрофони за півгодини до закінчення віча було відімкнено. Та виступ І. Макара відбувся і слова його відлунювалися багатократним „Народний Фронт!", „Народний Фронт!"

Переговори за об'єднання громади продовжуються

Ню Йорк. — Тут відбулася чергова зустріч представників УККА, УАКР та Конференції Безсторонніх Організацій.

Після виміну думок рішено продовжувати переговори для остаточної злуки всіх громадських сил в об'єднаному УККА.

Наступна зустріч назначена на середу, 7-го грудня ц.р.

Появилась цінна праця про Т. Шевченка в англійській мові

Ню Йорк. — Ще 1955 року Наукове Товариство ім. Шевченка видало біографію Тараса Шевченка авторства Павла Зайцева під заголовком „Життя Тараса Шевченка". Цей твір видатного українiста та професора УВУ став правдивим клясиком шевченкознавства й його вживали та вживають усі українські науковці на Заході, що займаються творсічтю великого кобзаря.

Минулого місяця Наукове Товариство ім. Шевченка подало до відома, що заходами товариства цей клясичний твір шевченкознавства появився англійською мовою у престижевому видавництві Торонтонського університету. Переклад „Життя Тараса Шевченка" виконав проф. Юрій Луцький, при чому долучено до твору нову бібліографію і написано вступне слово. Англомовне видання „Життя Тараса Шевченка" авторства П. Зайцева, — це дуже важлива подія в науковому житті українців. Перш усього, Зайцева твір, який досі неперевершений як біографія Шевченка, є тепер доступний англомовним читачам, а подруге, публікація цього твору напевно причиниться до кращого пізнання найбільшого українського поета в англомовному світі.

Англомовна версія твору „Життя Тараса Шевченка" дуже надається на подарунок для американського приятеля чи знайомого. Твір можна замовляти в НТШ, 63 Fourth Ave., New York, N.Y. 10003.

СВ. МИКОЛАЙ В НЮАРКУ

Нюарк, Н.Дж. — Тут заходом Кружка Матерей при українській католицькій школі св. Івана Хрестителя відбудеться зустріч зі св. о. Миколаєм. В програмі: п'єса „Сніжинка — срібна зірка" Оксани Кузьми у виконанні учнів школи св. Івана Хрестителя. Всі діти запрошені прийти в неділю, 4-го грудня ц.р., о год. 1-ій пополудні до гімнастичної залі, 762 Сенфорд аве., Вступ за добровільними датками. Небеска канцелярія буде відкрита в неділю, від год. 9-ої до 9:30; від 11-ої до 12:30. Просимо обмежуватися до одного пакунка для дитини.

А. САХАРОВ ЗАКЛИКАЄ УРЯД СССР ЗМЕНШИТИ ЗБРОЙНІ СИЛИ

Вашінгтон. — Відомий совєтський вчений, правозахисник, оборонець в'язнів сумління і лавреат Нобелівської нагороди миру Андрей Сахаров, звернувся посередньо до уряду Совєтського Союзу з пропозицією зменшити збройні сили СССР і тим самим дати добрий приклад іншим державам світу і мілітарним бльокам розпочати справжній діялог про редукцію війська і зброї, даючи тим самим можливість урядам перекинути велику частину оборонних бюджетів на підвищення життєвого рівня і справжньої функціональности економіки у світі.

Сахаров вважає, що совєтська армія є абсолютно завеликою для оборони країни і тому ця справа викликає у західних країнах недовір'я до Совєтського Союзу, вважаючи його агресивною імперіялістичною державою. Обмеживши збройні сили, нуклеарну і звичайну зброю, СССР піднесе на вищий рівень престиж держави і значно поправить співпрацю і відновить довір'я в багатьох західних державах, в першу чергу із З'єднаними Стейтами Америки. Очевидно, Сахаров пов'язав проблему совєтського роззброєння із своїм закликом до усіх держав світу зменшити продукцію коштовної атомової та звичайної зброї і міжнародними договорами в цій справі, які мусять наступити у висліді інтенсивних переговорів, що їх нібито вже розпочали між собою ЗСА і СССР, закріпити цю справу. Він закликав також західні держави, особливо ті, які є власниками атомової зброї, щоб вони виреклися ідеї ведення атомової війни в будь-якому часі і відплатних атомових акцій проти комуно-московської імперії. Сахаров тільки не уточнив, кажуть західні політичні спостерігачі, що буде коли в Кремлі зміниться ситуація і Совєтський Союз відновить свою ворожу до Заходу політику і мілітарну активність.

Свій погляд на ці справи А. Сахаров висловив під час церемонії вручення йому мирової нагороди ім. Альберта Айнштайна, що її час-від-часу вручають визначним особам академіки, підприємці і вчені в ЗСА.

Міжнародний інститут для стратегічних студій в Лондоні визначує совєтські збройні сили на 5.1 міл. осіб Для порівняння цей інститут повідомляє, що ЗСА мають 2.2 міл. армію, Франція приблизно 546,000, Західня Німеччина 500,000, Китайська Народна Республіка 3,2 міл., Великобританія 895,000 і значно менше інші держави світу.

Совєтський керівник М. Горбачов свідомий того, що совєтська армія є завеликою, але він хотів би, щоб роззброєння розпочалось від НАТО, тобто, щоб західні держави у такій же пропорції, як СССР, зменшили свої збройні сили.

Слід припускати, кажуть західні аналітики, що виступ А. Сахарова, якраз про збройні сили східнього і західнього бльоків, не був припадковим. Він, правдоподібно, був узгіднений заздалегідь перед його виїздом до ЗСА із совєтськими керівниками, вже хоч би тому, що його натяки не критикували совєтські засоби масової інформації.

Ці ж аналітики пригадують, що під час зустрічі з президентом Роналдом Реґеном, А. Сахаров критикував також його Оборонну стратегічну ініціятиву „сіль в оці" совєтських імперіялістів.

У СВІТІ

ПОНАД 10,000 ЮҐОСЛАВІВ албанського походження демонстрували у провінції Косово після того, як центральний уряд в Београді примусив двох провідних партійних діячів зрезигнувати з їхніх постів, закидаючи їм симпатії до албанського націоналізму. Кореспонденти кажуть, що демонстранти демагалися привернення усіх прав для Чачуси Ясарі, першого секретаря Комуністичної партії у провінції Косово, і Азема Влязі, члена Політбюра. Резигнації обидвох домагалися серби, зглядно їхні репрезентанти, намагаючись зменшити впливи етнічних албанців в Сербії, які все були причиною заколотів, зударів із сербами і внутрішніх непорозумінь.

ПРЕДСТАВНИК МІСЦЕВОЇ ПОЛІЦІЇ в ливанській місцевості Сайда повідомив агентство Ассошієйтед Пресс, що минулого тижня, 17-го листопада, невідомі особи захопили в полон швайцарського громадянина Пітера Вінклєра, який був у південному Ливані представником Червоного Хреста. Невідомі осібняки затримали автомобіль Вінклєра на безлюдному місці і, погрожуючи йому пістолею, наказали пересісти до їхнього автомобіля без жадного позначення. Вінклєр не ставив терористам ніякого спротиву, як розказали кореспондентам свідки, і ціла афера захоплення тривала не більше, як дві хвилини. Бейрутський відділ Червоного Хреста опублікував в місцевій пресі заяву, домагаючись негайного звільнення їхнього співробітника, який ніколи не цікавився політикою. Покищо жадна група терористів не призналась до захоплення швайцарця.

СОВЄТСЬКА ГАЗЕТА „ПРАВДА", орган ЦК КПСС, вдарила на тривогу з приводу частих катастроф у транспорті, тобто на залізниці і на звичайних дорогах. Більшість катастоф трапилася з причини надмірного вживання алькоголю водіями автомобілів. „Правда" подає при тому застрашуючі числа осіб, які гинуть в катастрофах, або стають каліками у висліді тяжких поранень. Річно, пише газета, гине понад 40,000 осіб, з того 13,000 пішоходів. Майже стільки, як у З'єднаних Стейтах Америки, „адже ж там (тобто у ЗСА) значно більше автомобілів, як в СССР". — пише „Правда", закликаючи всесоюзний уряд до випрацювання більш суворих правил для водіїв автомобілів і поїздів.

СОВЄТСЬКИЙ АМБАСАДОР до Афганістану Юлій М. Воронцов дав до зрозуміння західнім дипломатам, що уряд СССР зацікавлений у нав'язанні безпосереднього діялогу з головним командуванням муджагедінів, яких він хоче переконати про потребу замирення і приступлення до творення коаліційного уряду. В тому ж самому часі Москва дозволяє кабульському режимові президента Наджібулли атакувати повстанців і обстрілювати їхні бази в горах доставленими до Афганістану недавно новими ракетами. Крім того, як виглядає із заяви Воронцова, здібного совєтського дипломата, який ще недавно був першим заступником міністра закордонних справ СССР, а тепер виконує для Москви важливу місію в Кабулі, він хоче внести між муджагедінів елемент ворожнечі, щоб потім було легке їх контролювати. Про ці й інші справи **була мова також у Вашінгтоні між президентом Роналдом Реґеном і представниками** сімох груп, представників **муджагедінів.**

ЩЕ ДВА ЧЛЕНИ КАБІНЕТУ Р. РЕҐЕНА ЗАЛИШАТЬСЯ В АДМІНІСТРАЦІЇ ДЖ. БУША

Вашінгтон. — Новообраний президент Джордж Буш затримає у своєму кабінеті ще двох членів з попередньої Адміністрації, а саме генерального прокуратора Діка Торбирґа і секретаря Департаменту шкільництва і виховання Лоро Ф. Кавазоса. До сьогоднішнього дня три члени кабінету президента Роналда Реґена дали свою згоду залишитися в Адміністрації Дж. Буша.

Крім того близькі співробітники новообраного президента Буша і особи, які займаються підшукуванням нових осіб до кабінету заявили, що ще цього тижня Дж. Буш номінує групу економічних спеціялістів, які вже від тепер пічнуть цікавитися проблемами економіки і дефіциту в державному бюджеті, які будуть головними проблемами нового Уряду від 20-го січня 1989 року, тобто після заприсяження Президента ЗСА Головним економічним дорадником нового президента мав би стати Ричард Ґ. Дарман, колишній заступник секретаря скарбу, який тепер працює банкиром. Головним зацікавленням Дармана мали б бути справи витрат уряду і бюджет, а професор економіки у Стенфордському університеті Майкл Боскін очолював би раду економічних дорадників президента Дж. Буша.

Справа підбору нових осіб до кабінету Дж. Буша залишається засекреченою так, що про нових номінатів кореспонденти довідуються вже тоді, як пропоновані дали свою згоду. Це робиться для того, — заявили співробітники новообраного президента, — щоб не створювати хаосу і непотрібної атмосфери спекуляцій. Подібна ситуація була також під час переформування кабінету Р. Реґена у другій каденції.

Д. Торнбирг, колишній 56-літній губернатор Пенсильванії, став генеральним прокуратором в серпні цього року, замінивши на цьому пості відомого близького співробітника Р. Реґена Едвіна Міза, але він має повну і беззастережну підтримку Дж. Буша.

Черговою справою, — кажуть поінформовані особи, — буде підшукування відповідних кандидатів для обсади Крайової ради безпеки. Буш також застановляється чи підтримати далі кандидатуру директора Центральної розвідчої служби (Сі-Ай-Ей) Вілліяма Г.Л Вебстера на базі постійности, чи на базі відновлення його затруднення у певному періоді, скажім, кожних два роки.

Нові номінати будуть проголошені Дж. Бушом під час коротких пресових конференцій у Білому Домі.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 16-ГО ЛИСТОПАДА, югославського публіциста Міхайла Міхайлова викликали до консульства у Вашінгтоні і повідомили, що його позбавлено громадянства. М. Міхайлов перебуває на Заході з 1978 року і працює коментатором радіостанції „Вільна Европа". На думку Міхайлова цей акт югославської влади є сигналом для інших югославів, що працюють з кордоном. Він пов'язує це з теперішньою кризою в Югославії, бо раніше югославський уряд не позбавсляв громадянства югославів, що працюють за кордоном.

У ЧЕТВЕР, 17-ГО ЛИСТОПАДА, в Ню Йорку поранено ще одного поліціянта. В кварталі південного Бронксу поліціянта зупинила жінка й сказала, що бачила, як якийсь чоловік затримав жінку з дитиною. Поліціянти негайно почали розшуки і знайшли жінку з дитиною в помешканні прив'язану до ліжка і вже поранену. Три поліціянти, що брали участь у перестрілці, мали на собі захисні камізилі, проте один з них виявився тяжко пораненим, а злочинець убитий. Посадник Едвард Кач приїхав до шпиталю ім. Джакобі, щоб особисто простежити за станом здоров'я поранених. Поранений поліціянт-китаєць розмовляв з Качом через перекладача, оскільки він погано володіє англійською мовою. Шеф нюйоркської поліції повідомив, що поліціянт тяжко поранений, але це не становить загрози для його життя.

В СЕРЕДУ, 16-ГО ЛИСТОПАДА, спеціяльний прокуратор Лоренс Волш, що займається справою підполковника Олівера Норта та інших учасників справи Іран-Нікараґуа, заявив, що Норт намагається уникнути суду, погрожуючи розголосити на відкритому процесі секретні інформації. Волш повідомив, що адвокати Норта вимагають від Уряду понад 40,000 сторінок секретних документів і 90 магнітофонних записів. Вони запевняють, що ці матеріяли потрібні їм для підготови до судового процесу, що відбудеться на початку наступного року. Матеріяли, які вимагають адвокати, включають цілі тексти секретних телеграм Сі-Ай-Ей з приводу Нікараґуа. Працівники американських розвідувальних орґанів вже раніше передбачали, що на процесі Норта буде розголошено чимало секретних матеріялів. Адвокати Норта намагаються змусити представників влади відмовитись від цього процесу.

У ЧЕТВЕР, 17-ГО ЛИСТОПАДА, прем'єр-міністер Великобританії Маргарет Тачер, що перебувала у Вашінгтоні на дводенній візиті ще раз підтвердила своє задоволення і прихильність до обрання Джорджа Буша президентом ЗСА. Вона вважає, що обрання республіканця на пост президента ЗСА є гарантією стабільного миру. Вона також висловила сподівання, що новий президент з повною відповідальністю займеться проблемами дефіциту в бюджеті ЗСА. Зустрівшись з Дж. Бушом під час сніданку, М. Тачер заявила: „Ми знаємо його як друга, ми цінуємо його як людину, що володіє неабияким досвідом, і шануємо за те, що він втілює все краще, що є в Америці".

В СЕРЕДУ, 16-ГО ЛИСТОПАДА, канцелярія Білого Дому передала до преси заяву президента Роналда Реґена з нагоди закінчення 10-ої рунди женевських переговорів про редукцію зброї. В цій заяві Президент підкреслив, що прогресу не буде, якщо совєтська сторона не погодиться ліквідувати потужний радар, що будується на території Красноярського краю. Керівник американської делегації в Женеві Макс Кампелман сказав, що в ході підготови нового договору намічено серйозний прогрес і якщо Москва виявть готовність в поступі до прогресу, то будуть ліквідовані всі спірні питання.

У ЧЕТВЕР, 17-ГО ЛИСТОПАДА, працівники Адміністрації повідомили, що два афганських дипломати попросили політичного притулку в ЗСА. Обидва вони супроводжували міністра закордонних справ кабульського режиму Мохаммеда Гасана Шарка, який приїздив до Ню Йорку на сесію Генеральної Асамблеї ООН. Місія ЗСА при ООН підтвердила, що два афганські дипломати не повернулися на батьківщину, але відмовились від дальших коментарів з цього приводу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year $40.00 6 months $22.00 3 months $12.00
UNA members 1 year* $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to Svoboda

Postmaster Send address changes to:
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси $1.00
Чеки money orders виставляти на Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Протести в Україні проти русифікації

Українці не єдиний народ у світі, який податливий під тиском окупанта на асиміляцію до окупантського режиму. А проте, трудно знайти другий нарід, що його ціла провідна верства збагатила провідну верству ворога: ми у царській Росії підсилили московське боярство і в Польщі збагатили своїми перевертнями польську шляхту. Видатною постаттю російського політичного світу на перелом: XIX і XX сторіч був Родзянко, українець родом, знову ж редактором чорносотенного щоденника в Києві „Кієвлянін" був родом українець Віталій Шульгин. І польська мова втиснулася була в Галичині навіть до українських священичих домів, які згодом, після повстання „Руської трійці" — стали джерелом нової нашої провідної верстви — працюючої інтеліґенції. Але „Русалка Дністрова" Маркіяна Шашкевича могла появитися в 1837 році тільки у Будапешті. Поляки, дуже тугі і завзяті в опозиції, після трьох розподілів Польщі, товарисько бойкотували у так званій Конґресівці під владою Росії тих своїх земляків, які говорили по-російськи. Але на Познанщині і Шлеську, що є тепер „відзисканими землями" Польщі, на всіх вулицях тамошніх міст висіли вивіски крамниць з польськими прізвищами власників цілком знімщених.

Перед вибухом Першої світової війни Київ був в очах Москви „матерю русских ґородов". Тоді теж не було там чути на вулицях в крамницях української мови. І тепер Київ, Харків і Одеса найбільш зрусифіковані, — Львів і Полтава ще дає рідне місце українській мові. Але ж 14-го квітня 1917 року стотисячна маса народу маршувала Великою Володимирською на Софійський майдан, співаючи „Як умру" — тодішній український національний гимн.

І той історичний прецедент подає надію, якщо не певність, що воно із захитанням імперії повториться. На наших очах відроджується в Україні почуття національної гідности і гордости. Совєтські власті офіційно заборонили пересилання поза межі трьох балтійських країн тамошню пресу, де повно „бунтарських" інформацій про національний здвиг в Естонії, Латвії і Литві. Але правильною виявилася висловлена на сторінках „Свободи" думка, що в добі бездротного телеграфу, у добі радіопередачі до перфекції доведеного телефону і суперсонічного літака неможливо здвигати Залізну завісу проти поширювання ідей. У всіх україномовних часописах в Україні появляються статті і „Листи до редакції" з протестами проти русифікації, веденої генеральним секретарем компартії України Володимиром Щербицьким. Маленький приклад. Ось перед нами тижневик „Культура і життя" з 9-го жовтня 1988 року. Читаємо там у статті п. з. „Не болить?": ... Починати треба з переведення на українську мову всього діловодства в республіці... Адже за конституцією УРСР Україна є суверенною радянською республікою то яка ж мова має панувати на її території? Ясно — українська, і розмовна і ділова. Проте навіч — інше. Київ щодо мови вже російське місто, хоч є столицею республіки і покликаний бути еталоном побутування мови. Переважає нині російська мова і в інших містах УРСР..." Далі з сарказмом говориться, чи можливо у Франції говорити інакше, як тільки по-французьки і як-то в крамницях в Україні російські продавці кажуть українському покупцеві? „Нє панімаю, ґаваріте па русскі".

Таких і ще гостріших голосів більше. І вони вже не замовкнуть. Тепер уже не повториться друга половина минулого сторіччя, коли вся енерґія українських патріотів ішла на боротьбу за мову, — про це розповідає у своїх „Сторінках минулого" Олександер Лотоцький (згодом автор закону про автокефалію Української Православної Церкви). Боротьба за мову буде стосуватися не тільки, — як тому 100 років — прохання на дозвіл перекласти на мову українську Святе Письмо. Тепер ще боротьба за поставлення української мови на перше місце в усіх урядових установах в Україні. Іде боротьба за культуру, яка має розвиватися в атмосфері волі. Цього боїться Горбачов і тому тримає у Політбюрі Щербицького. Даремний труд. Природний гін до волі сильніший за маленьких диктаторчиків. Теперішній шум у газетах, що борються за мову, — це виступ визвольного здвигу. Може би ці українські люди в Америці, які завели в себе вдома англійську мову, задумалися над тим струмом в Україні?! Може би задумалися, що таке національна гідність?!

Степан Женецький

НАД ІТАЛІЄЮ МЕРКНЕ ЗІРКА МОЛОТА І СЕРПА

В Італії, країні бурхливої внутрішньо-партійної політики, стаються в останніх часах великі зміни. В першій мірі дуже великі зміни заходять, чи вірніше вже зайшли внутрі колись всесильної італійської Комуністичної партії; там дійшло вже до того, що один з її провідників на останньому партійному конгресі запропонував, щоб... змінити назву партії, усуваючи слово „комуністична", та викинути молот і серп, що є її символом!

Як відомо, італійська Комуністична партія зараз після закінчення Другої світової війни, була така сильна, що в часі виборів збирала майже стільки саме голосів, як і найбільша італійська партія - Християнсько-демократична. Та в останніх часах, колись могутня Комуністична партія, отримує щораз менше голосів під час виборів і її значення все більше й більше зменшується.

Знавці італійських внутрішньо-політичних відносин подають такі причини послаблення італійської Комуністичної партії:

— Зручна політична тактика Беніто Краксі, колишнього політичного прем'єра і секретаря італійської Соціялістичної партії;

— Кінець культурної переваги комуністів відносно соціяльних і політичних справ серед середнього стану італійців;

— Неспосібність її провідників запровадити реформи, які зробили б її модерним політичним рухом;

— Міхаїл Ґорбачов.

Італійська Соціялістична партія, що раніше була вірним союзником комуністів, за прем'єрства Краксі проголосила свою незалежність від комуністів і почала наголошувати соціялістичні, замість комуністичних, традиції, відкинула революційні гасла і стала дораджувати нові, модерні реформи, щоб розв'язати безчисленні економічні проблеми Італії. Соціяліст Краксі переконав своїх однопартійців, що коли Соціялістична партія зуміла здобути становище прем'єра, то вона також потрапить попровадити розумну політику, яка буде корисною для всієї Італії. Він поставив собі за мету: відтягнути голоси, які під час виборів віддавали італійці на комуністів — переманити їх для соціялістів і зробити сильною свою Соціялістичну партію, а послабити комуністів.

Цей плян Краксі вповні вдався: він скріпив свою Соціялістичну партію і створив сильний і довготривалий уряд, який керував країною три з половиною років, що, як на італійські обставини, становить досить довгий час. Цей соціялістичний уряд Краксі, маючи за собою більшість в парляменті, що його послаблені комуністи не мали сили повалити, наладнав італійську економіку та довів Італію до загального добробуту.

Цей успіх соціялістичного уряду Краксі причинився до того, що італійська Комуністична партія стала сильно втрачати впливи в країні. Щоб себе рятувати, італійські комуністи почали саботувати політику Краксі, але це їм не допомогло, а навпаки ще пошкодило, бо італійський народ, переконавшись, що уряд Краксі добре господарить, став ще більш його підтримувати. В парляментарних виборах у 1987 році, комуністи зазнали велику невдачу: всі голоси, які втратила Комуністична партія, здобули соціялісти Краксі, внаслідок чого його Соціялістична партія сильно скріпилася. Крім того, в останніх виборах Комуністична партія втратила голоси своїх молодих членів, які майже поголовно голосували на соціялістів.

Внаслідок цієї невдачі в останніх парляментарних виборах, на останній бурхливій конвенції італійської Комуністичної партії, усунено її генерального секретаря Алесандро Нато, а на його місце обрано Ачілле Окчетто. На останній конвенції італійської Комуністичної партії мали місце великі сварки і бучі, постало кілька груп, які дуже розсварилися між собою. Дійшло було навіть до того, що делеґати домагалися, аби зрезиґнував весь провід партії — отже нечувані досі події, у міцнодисциплінованій донедавна італійській Комуністичній партії.

Ці невдачі італійських комуністів найкраще свідчать про те, у якому поганому положенні найшлася тепер італійська Комуністична партія. Раніше, як вона була сильною, то вороже ставлення до неї Америки і Західньої Европи, перешкодило їй взяти участь в італійському уряді. Щоб замилити очі американцям і европейцям, італійські комуністи почали були нібито модифікувати свої марксистські погляди та обіцювали організаційні реформи, але „тверді" члени, більшість яких у партії спротивилися і не допустили до жодних змін.

Та як воно дивно не звучить, але найбільше шкодить італійській Комуністичній партії... президент СССР Міхаїл Ґорбачов своєю гласністю, тобто більшим визнаванням невдач комунізму, виявленням злочинів Сталіна, що довели до того, що тепер в Італії стали просліджувати „діяльність" італійського комуністичного „вождя", Пальміро Тоґліятті, , близько „соратника" Сталіна. Критика Тоґліятті довела до гарячої дискусії в Італії над його діяльністю, бо цей італійський комуністичний головач, який був довів італійську Комуністичну партію до великої політичної потуги в Італії, має все ще багато гарячих приклонників, які його пристрасно обороняють.

Італійські некомуністи твердять, що майбутнє для італійських комуністів виглядає невесело: якщо вони відкинуть комуністичні, марксистські традиції, то вони тим поділять і послаблять свою партію; якщо ж вони затримають їх далі, то криза партії погіршає.

У зв'язку з кризою в італійській Комуністичній партії, італійці некомуністи, висловлюють дуже розумну думку: якщо — кажуть вони — навіть Міхаїл Ґорбачов, виявляє, що він уже не вірить в комунізм — то чому мають в нього вірити італійські комуністи?

А ми до цієї розумної думки італійських некомуністів, додамо від себе: якщо Міхаїл Ґорбачов, виявляє, що він уже не вірить в комунізм, то чому всі комуністи, в цілому світі, мають вірити в комунізм?

Ми скеровуємо це розумне питання, до наших, українських комуністів, у краю (до Щербицького і його кліки), та до наших обдурених „проґресистів" в Америці і Канаді: перестаньте вірити в комунізм, бо він уже збанкрутував. Переходіть на працю для рідного українського народу.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

РЯТУЙМО ІВАНА ДЕМ'ЯНЮКА!

Побачивши на телевізії програму Мортона Давні щодо справи Дем'янюка, можна було завважити, що наші „голосні сусіди" вирішили заздалеґідь, що Іван Дем'янюк є винним і з ним винні всі українці, почавши від Хмельницького.

Думаю, що пріоритетом число 1 української громади цього року повинна бути справа Івана Дем'янюка. Це буде найкращим „пам'ятником" з нагоди Тисячоліття, коли ми допоможимо врятувати від смерти Івана Дем'янюка і тим очистити українське ім'я. Всі інші пам'ятники, які ми будуємо, можуть зачекати, бо й так, як ми позволимо, щоб наші „добрі сусіди" нас очорнювали на кожному кроці, то тоді ці всі пам'ятники будуть світити пусткою.

Пересилаю 1,000 дол на руки Божени Ольшанівської з організації АОЛНУ на допомогу оборони І. Дем'янюка і закликаю всіх українців піти слідом.

Д-р Богдан Боднарук

Кларендон Гіллс, Ілл.

ДОПОМОЖІТЬ З ВИДАННЯМ

Прочитавши в „Свободі" вістку про те, що „в СССР регабілітували Антона Рудницького", прийшло мені на думку, що можна було додати, що реабілітували теж його дружину Марію Сокіл. Кожен з нас працював в державній Українській опері, кожен з нас мав своє окреме місце і свої заслуги: А. Рудницький був диригентом, я була солісткою (примадонною) в обох операх і в Харкові і в Києві, і обоє виїхали заграницю. За це нас осудили, як „зрадників", а мого чоловіка ще й „ворогом народу" за його критику урядових кіл за стан українських композиторів і розвиток української музики взагалі. Не чекали ми на регабілітацію аж тепер, більш, як по півстолітті, я дочекалась, а мій чоловік, ні, бо помер 13 років тому.

За ці 13 років ніде ні разу не був виконаний будь-який більший твір А. Рудницького, ні „Посланіє", про яке згадується, як один з визначніших його творів, ні його опера „Анна Ярославна", яку я так наполегливо пропонувала нашим аранжерам великих українських імпрез з нагоди різних роковин, а особливо з нагоди 1000-ліття Хрищення України. Ця опера вже була виконана в 1969 році з нагоди 175-річчя Українського Народного Союзу і своїм змістом найбільше надавалась до цього великого свята. На жаль мої заходи до нічого не довели. За цей час ані один диригент, ані наші хори ні разу не звернулися до мене по ноти, або бодай поцікавились ними... чи це не є свого роду дискримінація українського композитора Антона Рудницького?

Тому, що у вістці є згадка і про „Посланіє", при цій нагоді хочу подати до відома нашій громаді, що діється з виданням цього твору. Ще під час похорону мого чоловіка А. Рудницького зорганізувався з ініціятиви хору „Кобзар", (який, на жаль, перестав існувати по смерти його довголітнього диригента А. Рудницького) Видавничий Комітет для видання його творів. Це було в листопаді 1975 року. Люди почали складати гроші, за кілька років назбиралась поважна сума і ми, комітет і я, почали думати, що зробити, щоб видати саме „Посланіє".

В той час не існував хор „Кобзар", голова Видавничого Комітету помер, лишилась тільки Ірена Райнер, заступниця голови, права рука мого чоловіка Рося Гарасимович, секретарка, П. Пуйда. І Райнер й я почали робити заходи як і де цю композицію видати! У зв'язку з великими коштами, пов'язаними з виданням твору у великих американських музичних видавництвах, ми цього зробити не могли. Пощастило мені знайти у Філядельфії одне музичне видавництво, яке погодилось нам допомогти. Ноти були надруковані в Кореї за півціни, було зроблена коректа і ноти були готові до друку.

І. Райнер мала в своїх руках видання „Посланія", а я рішила сама видати всі ноти — фортепіянові, інструментальні і один цикл „Пісні про Україну". Ці ноти я видала тому, що для них у нас є виконавці і це могло б щвидше розповсюдитися. Всі ноти мали бути горові до 10-ої річниці смерти мого чоловіка в листопаді 1985 року.

Але сталось несподівано ускладнення: в Кореї, де друкувався оригінал „Посланія", не змогли вписати українські слова під нотами і нам прийшлось шукати способу тут підписати, або видрукувати самим слова під нотами. Не знайшовши нікого, хто піддрукував би професійно на машинці, вписала ручно і мої ноти були готові на 10-ту річницю смерти мого чоловіка. І Райнер шукала довго способу зробити це більш професійно, втратила на це понад два роки, „Посланіє" не було готове на 10-ту річницю А. Рудницького і досі ноти не готові. Ніякі мої прохання, поради не помогли і справа стоїть на місці.

Звертаюсь до вас, оголосити це у вашій газеті з моїм гарячим проханням, помогти паням видати „Посланіє".

Марія Сокіл

Томс Рівер, Н. Дж.

Юрій Р. Рибак

ГАРБУЗ ТА... ЛЮДИНА

Здається, що листопад можна б назвати теж місяцем гарбуза... І на це є дані. Ось хоча б звичай вирізувати лице з гарбуза. Навіщо?... На це, щоб застрашувати злі духи, які можуть появитись у Дні Померших першого листопада. Знову ж при кінці цього самого місяця святкують американці День Подяки і тоді на святочному столі поруч індика та журавлини („cran berries") з'являється гарбузовий пиріг себто популярний „Pumpkin pie". А тому, що роди гарбуза поруч кукурудзи та квасолі доповнювали трикутник основного прохарчування американських індіян, історики погоджуються з тим, що на першому обіді споживано теж гарбуз. Але у якому виді?... Це ще досі не устійнено. Було тоді доволі гарбуза, тому й їли його від ранку до ночі, а у висліді День Подяки називали жартівливо Днем Святого Гарбуза.

Українська назва „гарбуз" походить від середньоазійської назви дині — „кабуз". Англійська назва „pumpkin" виводиться посередньо від грецької назви дині — „пенон", а безпосередньо від французького — „pompom" — велика диня.

Гарбуз є членом родини гарбузових („cucurbitacere") куди належать теж: диня („melon"), кабачок (squash") та огірок. Між трьома родами найбільш поширених гарбузів є велетенський гарбуз („cucurbita maxima"), який вперше зазнав світового признання, коли у 1900 році канадець Вілліям Варнок переслав 400-фунтовий експонат на світову виставку у Парижі. За це він отримав медалю і диплом від французького уряду... Від того часу гарбуз прибирав на вазі і останній зареєстрований рекорд здобув Боб Бенцеж, американець з Ню Джерзі, якому в 1986 році пощастило виплекати гарбуз ваги 671 фунтів з обводом майже 12 футів!

Гарбуз, одначе, не тільки є для прикраси він має теж відживчі прикмети, бо є низький на кальорії, товщ і натрій, а високий у кількості волокон так важливих для людського травлення. Не бракує йому теж вітаміна А і Б, а насіння — відоме, як „пестки" — має протеїну та залізо. Словом гарбуз має відживчу вартість.

Батьківщиною гарбуза є Америка і в культурі він був ще в доколюмбійській добі, бо найдавніші знахідки походять з Мехіко з часу около 7000 року перед Христом. Швайцарський ботанік Фукс у 1543 році описав гарбуз, подав його ілюстрацію та назвав турецьким огірком... І коли ця назва може викликати застереження, то правильно називати гарбуз ягодою, а не городиною, що може зустрітись із здивуванням... Як же це можливе?... Ягода чейже, має м'якіш і тонку шкіру, як у чорниць чи помідорів, а гарбуз усередині порожній і покритий твердою лушпиною!... Тут зовнішній вигляд не рішає, а вирішує радше той сам спосіб формування овоча із маточки („pistil"), що є у квіті.

Правда, що у порівнянні зі світовими ґіґантами аграрної продукції, як збіжжя, кукурудза, соя, картопля тощо, гарбуз є тільки одною вставкою у мозаїці дрібних культурних рослин. Вони по суті самостійні, одначе без економічної домінації, все ж таки, як цілість виявляють економічне значення, бо збагачують різноманітність у рільництві, торговлі та консумції. Нині гарбуз у культурі поширився по цілому світі. Садять і збирають його теж, щоб здобути для нагороди, що стало міжнародним спортом із забарвленням улюбленого заняття... У китайців він є символом родючости, добробуту та щастя і здоров'я. У американців став однією із традиційних страв у часі, коли дякують Всевишньому за всі блага...

А в українців?... Гарбуз знайшов примінення у побуті народу своїм переносним значенням:

Посилав я старостів у неділю
Думав, погуляємо на весіллю,
Мали повернутися з рушниками,
Але повернулися з гарбузами

Виходить, що значна величина гарбуза у симетрії із незначною вартістю підкреслює категоричну відмову, яка віддзеркалюється у відмовленні при сватанні.

Гарбуз проліз теж у літературу. Ось Степан Руданський (1833-1873), якого приваблювали смішні ситуації, переважно реально-життєвого характеру, оповідає про селянина, який продавав наївному покупцеві гарбуз, мовляв, це яйце з якого можна висидіти лоша!... Знову ж Володимир Алекснадров (1825-1894) — автор відомої оперети „Не ходи Грицю", що її переробив був М. Старицький — у вірші п. з. „Пісня про гарбуза" уособлює цілий гарбузовий рід. І так: Батько-Гарбуз залишив жінку-Диню і діти -Огірочки, а коли вернувся додому то Диня вже покохала Кавуна... У висліді гострої виміни родинних закидів остаточно гарбуз

І покинув паню Диню
Кавунову господиню
Тільки з Хмелем побратався
Лазить по тинах принявсь...

* * *

Між іншим у статті використано інформацію, яку передала безпосередньо World-Pumpkin-Confederation, Collins N. J, як теж Г. Гордієнка „Історія культурних рослин" — Мюнхен, 1970 та видання „Українська співомовка" — Київ 1986.

В САКРАМЕНТО, КАЛІФ. за останні місяці безлідно зникли понад 20 людей. 17-го листопада заарештовано 59-літню Доротею Монтальво Пуанте, власницю невеличкого готелю, в подвір'ї якого було знайдено тіла семи вбитих людей. Під час арешту їй пред'явлено звинувачення у вбивстві лише одного з її колишніх мешканців — Альваро Монтої. Виникли підозріння, що Пуанте отруювала пенсіонерів, а потім присвоювала чеки, що продовжували приходити на їхні імена. Яким чином їй вдавалося отримувати гроші за чеки, виписані на інші прізвища, покищо не відомо. Представники поліції заявили, що Д. Пуанте вже не одноразово була засуджена. В 19-річному віці вона була покарана за підроблення чеків. Поліція продовжує розшукуи в околицях будинку, що належить Пуанте.

Анна Білик

МОЇ ВРАЖЕННЯ З ПОДОРОЖІ НА УКРАЇНУ

I

Коли прилітаєш до Києва літаком, то всякого чужинця вразить, що майже тримільйонне місто має дуже мале летовище і застарілий будинок аеропорту. Коли вийти з літака, то зразу впадає ввічі напис великими буквами „Киев" і „Kiev" англійською мовою потім меншими буквами „Борисполь". Звичайно, я українського походження, то мене зразу вражає, що при моєму вступі на українську землю я ніде не бачу українського напису „Київ". Облетіла я світ і знаю, що часом і не прочитаєш, що написано, скажім в арабських країнах чи країнах Азії, і це належить до туризму. Коли я їду в іншу країну, то стараюсь про цю країну щось довідатись, прочитати, вивчити хоч кілька слів. Та не завжди вдається вивчити шрифт, який часом дуже складним мені здається. А в Києві пристосовуються до туристів, звичайно, не до всіх. Непослідовно, бо коли вже догоджувати, то треба всім, а не лише кільком, вибраним. Національне обличчя, національне письмо, національну мову вважають в Києві за другорядне. Звичайно, не самі українці до цього додумалися, це наслідок ще довготривалої колоніяльної політики царської Росії, наслідки якої зокрема помічають туристи. Вже при вступі на українську землю вас вітають чужою мовою. Подібно до того було в англійських колоніях Азії та Африки, тільки без російського тексту — англійською мовою.

Переїжджаючи вулицями столиці України, треба дуже пильно приглядатись, щоб побачити десь напис на крамниці, чи вулиці українською мовою. Не можна позбутись почуття, що ти в колонії, але не англійській. Правда, в англійських колоніях таки було чути мову корінного населення, а в Києві мови козацьких нащадків не чути. Мимоволі ставиш собі запит: що сталося з народом нащадків цілому світі відомих запорозьких козаків? З народом, який боровся проти монгольської навали, проти татарських та турецьких наїзників, проти польської шляхти, проти царського самодержавства, проти німецького окупанта? Слухаючи пояснення екскурсовода, дивуєшся, що в мові нема і крихітки гордости на своїх предків, які побудували Софіївський собор, Печерську Лавру, які створили шедеври слов'янської літератури.

Самі кияни справляють дуже непривітне враження, За три дні мого перебування в Києві я не чула ні разу веселого сміху дорослих чи дітей, не бачила дітей, які б щасливо гралися. Я читала багато про Україну, знаю її з творів, не тільки Шевченка, але й Котляревського, Гоголя, Куліша, Стороженка, Вишні, Корнійчука, але нічого й нікого від них, я в Києві під час останньої екскурсії в столиці України, не зустріла. Я питала в розмові співбесідників, що сталося з українським життям в столиці України, де ділися мова й історія українського народу? Але відповідь була завжди уникливою, мовляв, буржуазні націоналісти багато нашкодили Українська мова єдина в світі, якій прив'язали ярлик націоналістична і український націоналізм з усіх націоналізмів світу, найгірший для українського народу. Тому не диво, що в роки застою, під час панування Брежнєва, дійшло до ліквідації української мови в її столиці, до нівелізації її культури й історії. Це єдина европейська нація, яка не може вільно говорити про свою історію, а найбільші й світом визнані історики її залишаються забороненими для українського народу.

Сумно мені було покидати Київ, де замість того, щоб запалити вогонь перебудови, запалюють вогонь пам'ятника застою, який при нагоді великих свят горить перед Залізною бабою на Печерську.

2

Читаючи західню пресу про перебудову в СССР, я стараюсь не тратити реального ґрунту. Справа в тому, що часто буваю у СССР і Україні і добре знаю, як виглядає перебудова і гласність в дійсності. Західня преса, а зокрема — европейська, дуже наївно розписуються про модні слова перебудова і гласність, що в свою чергу часто збиває з реального ґрунту таких знавців совєтської дійсности, якою я себе вважаю. Така вже людська природа — плекання надії! Звичайно, без надії не можна було б жити, але надії совєтської дійсности часто кінчилися трагічно.

Совєтський Союз — велика країна і всієї її охопити неможливо, щоб говорити про всякі зміни. Та мене цікавлять зміни насамперед в Україні, а про них, чесно кажучи сказати не можу. Моя остання подорож до Москви, Ленінграду, Києва та Прибалтики у другій половині жовтня лише ствердила, що незначні зміни в

(Закінчення на стор. 4)

КАБУЛЬСЬКЕ РАДІО повідомило, що під час зудару урядових комуністичних військ з антикомуністичними партизанами-муджагедінами у провінції Нангархар були поранені дев'ять закордонних журналістів. Пораненими були кореспонденти із Совєтського Союзу, Франції, Німеччини, Японії й Індії. Усіх поранених примістили в кабульському шпиталі, де ними заопікувалися урядові лікарі, — говориться у радіо-повідомленні. Як відомо, афганський режим президента Наджібулли не дає дозволу для американських кореспондентів і вони свої інформації здобувають від заприязнених країн, зокрема від Пакістану.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО

внутрішні хвороби

приймає у Квінсі і виїжджає на виклики домів.

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хворіб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені: ROCKEFELLER CENTER, 630 5th Ave., Room 1803, New York, N.Y. 10020

Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375, (718) 459-0111

Осередок СУМ ім. ген. хор. Т. Чупринки в Ню Йорку

запрошує Вас з родиною на

ОСІННЮ ЗАБАВУ

з вибором

КОРОЛЕВИ ОСЕРЕДКУ

яка відбудеться

26-го листопада 1988 р., початок год. 9-та веч. в залі Українського Народного Дому в Ню Йорку при 140 Друга Авеню

Грає оркестра „Темпо"

Столики можна замовляти в „Діброва", тел.: (212) 473-2955

ІВАН ДЕМ'ЯНЮК ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ:

"ВИ ЗАСУДИЛИ... ЛЮДИНУ ЯКА Є ЗОВСІМ НЕВИННА: НЕВИННА ОСОБА."

"Я НЕ Є 'ІВАН ГРОЗНИЙ' І НАЙСПРАВЕДЛИВІШИЙ СВІДОК Є САМ БОГ, ЯКИЙ ЗНАЄ ЩО Я НЕВИННИЙ."

"МЕНІ ЦЕ НЕНАЛЕЖИТЬСЯ. Я НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ — І БОГ Є МЕНІ СВІДКОМ."

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ: ДОПОМОЖІТЬ ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ СВОЇМИ МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ — ПОДАЙМО БРАТНЮ РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ!...

СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

THE JOHN DEMJANJUK DEFENSE FUND
P. O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192

Маємо ще на складі деякий запас книжок

ДОКІЇ ГУМЕННОЇ

НЕБЕСНИЙ ЗМІЙ
Фантастична повість на тлі праісторії
Ню Йорк, 1982, Науково-дослідне товариство української теремінології, накладом автора, стор. 262.
Тверда оправа, ціна ---------- $12.00

ДІТИ ЧУМАЦЬКОГО ШЛЯХУ
Літопис долі двох поколінь селянської родини, охоплює більше, як 30 років двадцятого століття.
Том 1-2, сторін 196. Том 3-4, сторін 247.
Ню Йорк, Науково-дослідне товариство української термінології, 1983.
Тверда оправа, ціна за том $15.00
За оба томи $25.00

ВНУКИ СТОЛІТНЬОГО ЗАПОРОЖЦЯ
Оповідання й новелі, хоч і українські, але американського походження. Після великого ісходу у широкі світи, внуки столітніх запорожців прищепилися на новому ґрунті, але й не забули, який їх корінь.
Видавництво „Добра книжка", ч. 218, Торонто, 1981, друком Гармоні Прінтінґ, сторін 144.
Ціна $8.00

До набуття

У КНИГАРНІ СВОБОДИ
30 Монтґомери стріт, Джерзі Ситі, Н. Дж. 07302

Всіх мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує доплата 6% стейтового податку.

Листопад — це місяць Українських Воєнних Інвалідів.

Вшануйте в листопаді велику жертву своїх інвалідів Визвольних Змагань і зложіть щедрий даток на Національний Листопадовий Дар Українським Воєнним Інвалідам.

Датки проситься пересилати на адресу:

SOCIAL SERVICE OF UWV, 1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141

Екзекутива УАКР...

(Закінчення зі ст. 2)

(Закінчення зі ст. 2)

тому Владика Лостен, здаючи собі справу із складної ситуації, забажав прийти на наради і довідатися про становище УАКРади. У відповідь Владиці члени Екзекутиви УАКР заявили, що УАКРада була і є за створенням одної централі і це виразно неоднократно заявляла в пресі, якщо ця установа буде сперта на трівких основах щирости і справедливости, без намагання мати більшість у цій новій установі. Тому не УАКРаду, але УККА треба переконувати, чи котра з централь залягає із своїми вплатами. Тому, що у звідомленні про XV Конгрес УККА („Америка" ч. 114 з 11-го жовтня ц.р. п.н. „Роздуми про XV Конгрес УККА" за підписом С. Скробача) подано фальшиві інформації про цю справу, що мовляв, „УАКРада, перебираючи на себе половину фінансових зобов'язань, від самого початку не виконувала своїх зобов'язань", подаємо на підставі фінансових звітів Секретаріяту СКВУ правдивий стан:

	1984	1985	1986	1987	1984 1987
УККА					
Отримано	35,637	30,894	30,240	35,874	132,645
Бюджет	34,500	40,250	46,000	57,500	178,250
надвишка	1,137	—	—	—	—
недобір	—	9,356	15,760	21,626	45,605
УАКРада					
Отримано	31,416	40,349	48,038	56,644	176,447
Бюджет	34,500	40,250	46,000	57,500	178,250
надвишка	—	99	2,038	—	—
недобір	3,084	—	—	856	1,083

щоби поступився, чого він досі не зробив. УАКРада пішла вже на далекойдучі компроміси і навіть на нарадах Екзекутиви УАКРади 7-го вересня рішено для добра справи погодитися, щоби І. Білинський був почесним головою, але без права голосу. Всі інші вимоги відкинено як безпредметні. Про це було сказано ширше у повідомленні в пресі („Свобода" ч. 178 з 17-го вересня 1988 р.) п. н. „Переговори для об'єднання продовжуються".

Голова Крайової Ради УАКР і Програмової комісії V Конґресу СКВУ д-р Богдан Шебунчак поінформував про підготову Конгресу СКВУ. На Пленумі будуть виголошені чотири доповіді: „СКВУ і Україна" — Омелян Коваль, „СКВУ і діяспора" — Леонід Філь, „70-ліття самостійности України" — д-р Любомир Винар і церковна (назва покищо невідома) — проф. Аркадій Жуковський. Під час полуденків будуть виголошені три доповіді: від СФУЖО, ЦУКА і молодечих організацій. Резолюційну комісію очолює ред. Ольга Кузьмович.

Скарбник Р. Данилюк подав, що УАКРада вирівняла свої фінансові зобов'язання до СКВУ за 1987 рік і частинно за 1988 рік. Він звернув увагу, що фінансовий звіт Секретаріяту СКВУ повинен подавати вплати із ЗСА окремо, а не разом, бо існують дві централі в ЗСА. У звіті сказано, що ЗСА вплатили за 1987 рік тільки 80% своїх фінансових зобов'язань, не згадуючи

У міжчасі недобір вирівняно.

В ході дальших нарад рішено покрити кошти подорожі на V Конгрес СКВУ Оксані Мешко.

До Секретаріяту СКВУ переслано 1,250 дол. (1,500 кан. дол.) як реєстраційні оплати для 10-ох делеґатів УАКРади, крім п'ятьох делеґатів УАКРади, які входять з уряду. Делеґатами УАКРади є: З. Боднарський, З. Василькевич, О. Волянський, Р. Данилюк, М. Нич, Я. Пришляк, В. Процик, Б. Скорупська, Є. Стахів і Л. Царик.

Підготовляються установчі збори для створення відділів УАКРади в чотирьох осередках. У міжчасі відбулися збори відділу УАКРади у Вашінґтоні 5-го жовтня ц.р., що його очолив Степан Максимюк. До преси був раніше висланий заклик взяти масову участь у святкуваннях 1000-ліття Християнства України у Вашінґтоні. Вислано листи до Блаженнішого Митрополита Мстислава з нагоди 90-ліття з дня народження і до Блаженнішого патріярха М.І. Любачівського з побажаннями з нагоди 50-ліття священослужіння.

Вшанування пам'яті поета В. Стуса

Популярність поета Василя Стуса виникла на еміґрації з хвилиною появи двох збірок поезій „Зимові дерева" і „Свіча в свічаді" в еміґраційних видавництвах, а також перекладу на англійську мову вибраних поезій та заходів щодо отримання для нашого поета нагороди Нобеля, звернула увагу поетів та критиків Франції, Німеччини, Англії та Канади. В Україні ім'я ув'язненого поета було покрите гробовою мовчанкою, хоч у Самвидаві воно появлялося щораз частіше.

Сьогодні на еміґрації, особливо після його насильної смерти в московському концтаборі страшної пам'яті Кучино-36, у багатьох країнах Европи, в Канаді, Америці ім'я Василя Стуса набуло слави, яку можна зрівняти хіба з Шевченковою. Святкові вечори, присвоювання імени поета молодечим організаціям, читання його поезій на святкових концертах висловлює захоплення поетовим талантом і подив його героїзму, з яким жив і з яким помер. Минулого року Союз Українок Америки, відділ в Ню Йорку, мав дуже успішне свято пам'яті поета, а інший відділ тієї ж організації влаштовує цієї весни вечір Василя Стуса у Клівленді.

Філядельфія також не остається позаду інших міст. Три роки тому, отримавши сумну вістку, що в мордовських таборах смерти закінчив страдне життя поет, Об'єднання Жінок зібрало численну публіку для вшанування сумної події після церковної відправи, а згодом влаштувало присвятний концерт, на якому присутні почули чудове слово про В. Стуса від поета В. Біляєва та читання поетових творів у виконанні театральних акторів.

Цього року заходами Фундації ім. Лариси й Уляни Целевич-Стецюк вийшла збірка вибраних поезій Василя Стуса в англійському перекладі, а у видавництві „Сучасність" третя збірка його поезій „Палімпсести". Поетові, коли б він жив — закінчився б п'ятдесятий рік життя. З тієї нагоди жіночі організації Філядельфії, бажаючи пригадати читачам і любителям нашої літератури, що кінчається рік Василя Стуса, влаштовують 3-го грудня 1988 року „Вечір пам'яті Василя Стуса" в червоній залі УКО Центру. Особливою спонукою для влаштування цього свята є вістка, що в Харкові 25-го вересня цього року відбулася демонстрація, зорганізована членами клюбу „Друзі української мови Слобожанщини імені Василя Стуса". Знаючи, яке значення має для України Василь Стус, патріоти старалися про перевезення тлінних останків поета з Азії до Києва, але влада заборонила це, застосовуючи до Стуса ще жорстокішу кару як для Тараса Шевченка, розуміючи, що перевезення тіла Василя Стуса мало б таке саме значення для України, як той сам процес з тілом Тараса Шевченка.

Вечір пам'яті Василя Стуса у Філядельфії буде символічним приходом поета й на землі українських еміґрантів поета двадцятого сторіччя, прикраси української літератури й нескореним борцем за Україну. Хай свято, влаштоване українськими жінками у Філядельфії, стане для нас доземним поклоном Великому Українцеві.

Н. П.

Український Хор „ДУМКА" в Ню Йорку

ділиться сумною вісткою із своїм Членством і Громадою, що в четвер, 17-го листопада 1988 р., ненадійно відійшов у Вічність наш Член

бл. п.

Богдан Підлуський

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 21-го листопада 1988 року в Керговксоні, Н. Й.

Дружині, Дітям і Родині складаємо вислови щирого співчуття.

Управа Хору „Думка"

Ділимося сумною вісткою, що в неділю опівночі на понеділок, 14-го листопада 1988 р., по короткій але тяжкій недузі, відійшла у Вічність на 78-му році життя, наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

Михайлина Карпович
родж. Марцінковська,

нар. у Чернівцях, Зах. Україна, 19-го вересня 1910 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 16-го листопада 1988 р. в каплиці Музика, а звідти Тлінні Останки перевезені на православний цвинтар в Елмвуд, Іл., де їх поховано.

Прибиті важким горем:
муж — ВОЛОДИМИР
син — ІГОР
син — ОЛЕГ з дружиною ШУРЛЕЮ
внучки — ХРИСТИНА і АННА
Рідня на Буковині, Румунії і Австралії

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в суботу, 19-го листопада 1988 р. по довгій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла у Вічність

бл. п. д-р мед.

Ірена (Куба) Терлецька
ур.Стефанівська

проживши 67 літ.

ПАНАХИДА у вівторок, 22-го листопада, в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue в Юніон, Н. Дж., о год. 7:30 веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в середу, 23-го листопада 1988 р. з того ж похоронного заведення о год. 9:30 ранку до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В безмежному горю:
муж — ЗЕНОВІЙ
доньки: ГАНУСЯ з мужем ОЛЕГОМ ПАЗІРКОМ
ХРИСТИНА
сестри: ЛЮБА і ОЛЕНА
брати: БОГДАН, ЮРІЙ з родинами
стриянка: ОЛЕКСАНДРА ТЕРЛЕЦЬКА з родиною
ближча і дальша Родина

Із смутком повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 11-го листопада 1988 р. упокоїлась у Бозі, в приватній лікарні Mary Manning Walsh, в Ню Йорку,

бл. п.

ЯРОСЛАВА МЕЛАНІЯ ЧУБАТА

вдова по св. п. проф. Миколі Чубатому, нар. 1910 р. в Недільній, Україна, в родині бл. п. о. Миколи і Софії ТИСОВИЧ

ПОХОРОНЕНА 14-го листопада 1988 р. на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Син — АНДРІЙ з дружиною ДЖІН
Дочка — ДАРІЯ АПТЕР з чоловіком ФРЕДРИКОМ
і сином ТИМОТІ
Сестри —
СТЕФАНІЯ ФЕДОРИКА з чоловіком ОСИПОМ і родиною
МАРІЯ ЗИНОВІЯ МАКАРУШКА з чоловіком
ЯРОСЛАВОМ і родиною
ІРИНА ГАВРИЛЮК з чоловіком СТЕПАНОМ і родиною

Просимо про молитви за душу Покійної.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов у Вічність дня 31-го серпня 1988 р. в Чикаґо, на 83-му році трудолюбивого життя, наш Найдорожчий Батько, Дідусь і Брат

бл. п.

мґр РОМАН КЕЦАЛА

Похорон відбувся 3-го вересня з Української Католицької Катедри св. О. Миколая на парохіяльний цвинтар св. О. Миколая в Чикаґо, де зложено Тлінні Останки Покійного біля Його Дорогої Дружини Марії.

Всім Тим, хто віддав останню пошану Покійному та своєю участю в похоронних відправах звеличав Його пам'ять, а нам старався облегшити наш безмежний біль і смуток, висловлюємо цією дорогою нашу найсердечнішу подяку.

Сердечна подяка Впр. о. Андрієві Шаґалі Ч.С.В.В. за відвідування нашого Батька та уділення Йому св. Тайни Єлеопомазання. Щиру подяку складаємо Високопреподобним Отцям, парохові-прелатові В. Климчукові за відправлення Панахиди і відслуження Заупокійної св. Літургії в асисті Впр. о. А. Шаґали та за відпровадження Тлінних Останків Покійного на місце Вічного Спочинку.

Складаємо глибоку подяку хорові „Славута" при Катедрі св. О. Миколая, його диригентові проф. Юрієві Яримовичеві та членам хору за спів під час Панахиди.

Особливо щиро дякуємо проф. д-рові Володимирові Процикові за сердечні прощальні слова над домовиною від Приятелів і Знайомих.

Дякуємо сердечно приятелям-товаришам, які несли домовину.

Зокрема наша сердечна подяка стрийкові, інж. Євгенові Кецалі, який прибув з Торонто-Канада, щоби віддати останню прислугу свойому Братові.

Щиру подяку складаємо дорогим приятелям Батька, які постійно відвідували Незабутнього і підтримували Його на дусі та дякуємо за карточки із побажаннями скорого видужання, телефонічні розмови і слова потіхи.

Сердечне спасибі всім, що взяли участь у тризні, а особлива подяка Вп. панам проф. А. Антоновичеві, С. Скробачеві, Р. Калимонові та дорогому стрийкові, інж. В. Кецалі з Торонто, які своїми промовами в часі тризни звеличали пам'ять Покійного.

Зарядові похоронного заведення Музика і Син дякуємо за взірцеве переведення похорону.

Просимо Всевишнього обильних ласк для кожного, хто віддав будь-які послуги Покійному.

Сини: д-р Адріян з родиною
д-р Зенон з родиною
та ближча і дальша родина
в Канаді й Україні

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

має шану запросити Українське Громадянство на

БЕНКЕТ

з нагоди 80-річчя

Юрія Володимировича Шевельова

ПРОГРАМА:

Ярослав Білінський .... Відкриття і тост

Обід

Віктор Свобода .... Ю. В. Шевельов як мовознавець
Юрій Луцький .... Ю. В. Шевельов як літературний критик
Григорій Костюк .... Ю. В. Шевельов як публіцист

Привіти

Бенкет відбудеться в неділю, 18-го грудня 1988 р., о першій годині дня в приміщенні Holiday Inn, US ROUTE 22 — Eastbound, Bridgewater, N.J. 08807
(5 хвилин від Осередку Української Православної Церкви в Бавнд Бруку, Н. Дж.)

Вступ на Бенкет 25 дол. від особи. Ласкаво просимо зголосити свою участь **не пізніше 1-го грудня 1988 р.** Чеки виписувати на Ukrainian Academy.

В тому ж готелі можна замовити кімнату по зниженій ціні — 42 дол. за нічліг.

Телефонувати в цій справі до:

HOLIDAY INN: (201) 526-9500 або до УВАН (212) 222-1866

За кімнату господар готелю просить платити чеками або готівкою (не кредитовими картками).

Олбанська Округа вшанувала Патріярха УКЦеркви

Голова УКЦ, Патріярх Кардинал Мирослав Іван Любачівський приїхав 27-го жовтня ц. р. до Вотервліту. О 12-ій год. прибув до Трою, де перед пам'ятником Т. Шевченкові разом з митр. В. Андрушковом і дек. о. Т. Гуманицьким відправив молитву та передав папське благословення для присутніх мирян з Трою й околиці. Голова громадського Комітету для побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Трою Василь Боднар привітав Патріярха від українців Трою. Відтак Патріярх разом зі священиками пішов до церкви св. Покрови Богородиці у Трою, де відмовив спільну молитву.

По полудні, о 6-ій год. в церкві св. о. Миколая у Вотервліті відправили спільний Молебень до Пресв. Богородиці: Блаженніший Патріярх, о. митр. В. Андрушків, о дек. Т. Гуманицький, о. М. Харина, о. Я. Свищук, о. В. Торнбил і о. Дж. Родегеро. Патріярх виголосив проповідь з нагоди 1000-ліття введення християнства в Київській Руси-Україні та про тернистий шлях Української Католицької Церкви на рідних землях. Потім мав слово до дітей і поблагословив їх на щасливий шлях життя. Присутні були: американський католицький єпископ в Олбані, Говард Гобард, 12 американських священиків, коло 500 українців з цілої околиці. Відспівано многоліття Св. Отцеві, Патріярхові, Митрополитові, владикам, священикам і мирянам.

Увечорі у ресторані „Маріос" у Трою відбувся святочний бенкет з участю коло 300 осіб. Відкрив його і проводив ним о. дек. Т.

Патріярх Мирослав Іван Любачівський, о. митр. В. Андрушків, о. дек. Т. Гуманицький та група мирян біля пам'ятника Т. Шевченкові у Трою.

Гуманицький. Мішаний хор під проводом Я. Кушніра проспівав гимн св. Володимира. Блаж. Патріярх виголосив проповідь англійською мовою, присвячену 1000-літтю християнства в Україні. Потім промовляли американські священики: о. Вонтроба і о. Швайгерт, далі о. митр. В. Андрушків і о. Я. Свищук. Вкінці хор проспівав гимн Тисячоліття. Учасники приступили до Патріярха, розмовляли з ним, вручали ковертки з пожертвами.

Наступного дня, 28-го жовтня, Блаж. Патріярх відправив Службу Божу і виголосив проповідь у церкві свв. Петра і Павла в Коговзі. Наші священики та члени Церковних Комітетів вложили багато праці, щоб гостина достойного гостя випала якнайкраще, за що належиться їм щира подяка. Завдяки їм Олбанська Округа вшанувала гідно голову УКЦ, Патріярха Кардинала Мирослава Івана Любачівського.

Мирянин

В Ню Гейвені відзначено Листопадові роковини і річницю геройської смерти полковника Є. Коновальця

Ню Гейвен (М. Я.). — Стараннями Українського Конґресового Комітету Америки, Відділ Ню Гейвен, в суботу, 5-го листопада відбулася святочна академія, присвячена 70-ій річниці проголошення Західньо-Української Народної Республіки і 50-ій річниці геройської смерти Голови Проводу українських націоналістів полковника Євгена Коновальця. Після відспівання українського гимну академію відкрив д-р Михайло Снігурович і сказав про листопадові події та їх значення для української державницької ідеї. Святочну доповідь про полк. Є. Коновальця виголосила відома суспільно-політична діячка Стефанія Букшована. У мистецькій частині проф. Роман Левицький в чотирьох виступах відспівав при акомпаньяменті бандури низку патріотичних, стрілецьких та народних пісень. Його виступи, які бурхливо оплескувала публіка та змусила до наддатків, були переплетені деклямаціями. Осип Собко, член управи УККА і член СУМ, рецитував вірш П. Кізка „У Роттердамі". Учні XI кл. „Рідної Школи" продеклямували „Заповіт борців" (М. Боєслав) — Стефанія Брочинська, а „Уб'єте плоть" (М. Боєслав) — Михайло Чубатий. Сценічну рецитацію „У Тисячоліття Хрищення" (О. Гриньків) виконали пластунки Ксеня Кизик — слово, та персонажі Стефанія і Клявдія Брочинські, Адріяна і Дарка Мельники та Муся Бамбер. Співом „Не пора" закінчено цей святочний вечір. Перед закінченням д-р М. Снігурович привітав та представив присутнім учасника листопадових подій поруч. Михайла Панкевича і передав привіт двом учасницям визвольних змагань Марії Рудницькій і д-р Олені Томоруґ, які через поганий стан здоров'я не були присутні на залі.

У неділю 6-го листопада після Служби Божої була відправлена Панахида за героїв, що впали за волю України. В Панахиді взяли організовану участь з прапорами українські комбатанти та відділ Пласту і СУМ.

Найкращий дарунок на св. Миколая і Різдво!

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ — НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

ПОДБАЙТЕ, щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова

Енциклопедія України в англійській мові

ЦІНА:

Том I	$ 95.00
Том II	$ 95.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить	$170.00

включно з пересилкою

Замовлення і належність ТІЛЬКИ ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ (М. О.) слати

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Приймається оголошення
СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ
у „Свободі"

Адміністрація „Свободи" запрошує ВШановних Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привіти у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдальші закутини світу.

Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

1 цаль через 1 шпальту	$ 7.00	4 цалі через 2 шпальти	$40.00
1 цаль через 2 шпальти	$10.00	5 цалів через 2 шпальти	$50.00
2 цалі через 2 шпальти	$20.00	6 цалів через 2 шпальти	$60.00
3 цалі через 2 шпальти	$30.00	та в інших розмірах.	

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ —
за новим стилем .... до 12-го грудня 1988 р.
за старим стилем .... до 19-го грудня 1988 р.

При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скоріше надішлють свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до

"SVOBODA"
30 Montgomery Street Jersey City, N.J 07302

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

СК СУМ „Крила" — УАСТ „Леви" Чикаґо — 3:0

Ці змагання відбулися в неділю, 30-го жовтня ц.р., в яких перемогли „Крила" вислідом 3:0. Ця зустріч пройшла на низькому рівні. „Леви", не маючи жадних можливостей осягнути чолової позиції в показнику табелі ігор, грали без ентузіязму. „Крила" ще мають деякі шанси на вхід до вищої дивізії, якщо виграють з литовськими футболістами в своїй дивізії і пізніше вирішальну зустріч з клюбом, що випадає з вищої дивізії. Оцінюючи рівень, що його показали „Крила" в змаганнях з „Левами", їх можливості авансувати є мінімальні.

Дуже сумно й прикро виглядає майбутність нашого футболу в Чикаґо. У звітовій зустрічі в складі „Левів" грав один футболіст українського походження, а в складі „Крил" всього п'ять наших змагунів...

М. Дахнівський

УСВТ „Ч. Січ" — віцечемпіон відбиванкового турніру

В суботу, 12-го листопада, в місті Лівінґстоні, Н. Дж., відбувся другий з черги турнір жіночих дружин відбиванкового району Ґарден-Емпаєр, в якому взяло участь 8 клюбів з Ню Джерзі і Ню Йорку. Згідно з програмою турніру, на початку гри пройшли круговою системою в двох рівнорядних підгрупах, після яких відбувся „плей оф" цих дружин, що зайняли в підгрупах кращі місця.

„Ч. Січ" у своїй підгрупі виграла з клюбом „Лівінґстон Стрікс" I — 15:13, 15:8, ремісувала з ВК Лонг Айленд — 16:14, 12:15, Лівінґстон ВК — 15:8, 14:16 і зайняла перше місце. Кінцеві розгривки почалися чвертьфінальними зустрічами. „Ч. Січ" елімінувала „Лівінґстон Стрікс" II — 15:12; 15:13, після цього у півфіналі дружину Централ Парк Ню Йорк — 10:15, 15:8, 15:13. У фіналі наша дружина зазнала поразки з клюбом Лонг Айленд, Н. Й. — 10:15, 11:15 і таким чином зайняла позицію віцечемпіона турніру.

Кінцевий показник підгрупи „А"

УСВТ „Ч. Січ"	4:2
ВК Лонг Айленд	4:2
Лів. Стрікс ВК	3:3
Лівінґстон ВК	1:5

Підгрупа „Б"

ВК Скайвокерс, Н. Й.	5:1
Сентрал Парк, Н. Й	3:3
Л. Стрікс II	3:3
Вудбридж ВК	0:6

Кінцевий підсумок турніру: 1. Лонг Айленд ВК, Н. Й., 2. УСВТ „Ч. Січ", 3. Скайвокерс, Н. Й.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Продовжуються завзяті футбольні баталії за чемпіонат вищої ліги СССР. В 27-ій рунді чемпіонату три головні претенденти відбули змагання на виїздах і усі виграли. Лідер чемпіонату Дніпропетровське „Дніпро" подолало в Ленінграді місцевий клюб „Зеніт" мінімальним вислідом 1:0 і таким чином залишилося дальше головним кандидатом на чемпіона. Вирішального ґоля здобув олімпієць Чередник.

Київ „Динамо" відбуло поїздку до столиці Вірменії, Єревану, де здобуло перемогу 2:1. Переможні ґолі для Києва здобули Михайличенко (теж олімпієць) і Литовченко. Московський „Спартак" подолав у столиці Білорусії місцевий клюб „Динамо" 2:0. Харківський „Металіст" переміг московське „Динамо" вислідом 1:0.

Вершок показника табелі ігор вищої ліги СССР

	Точок	Ґолів
Д-ське „Дніпро"	40	41:19
Київ „Динамо"	37	38:17
Москва „Спартак"	37	38:22
Москва „Торпедо"	36	34:22

Дальші місця займають: Вільнюс „Жальгіріс" (33 точки), Москва „Льокомотив" (28), Ленінград „Льокомотив" (27), Донецьк „Шахтар", Єреван „Арарат" (по 25), Одеса „Чорноморець" (24), Тбілісі „Динамо", Москва „Динамо" і Харків „Металіст" (по 23), Мінськ „Динамо" (21), Баку „Нефтчі" (16), Алма-Ата „Кайрат" (12).

До закінчення сезону залишилося ще три рунди змагань.

Чернівці „Буковина" — Свердловськ „Уралмаш" 2:1

У перших змаганнях серії за вхід до 1-ої дивізії СССР в суботу 29-го жовтня, в Чернівцях „Буковина" (новий чемпіон України) перемогла сильний російський клюб „Уралмаш" з Свердловська вислідом 2:1. Ґолі для „Буковини" здобули: Бабарико і Гузієнко. В черговій зустрічі тієї серії „Буковина" зустріне інший російський клюб „Факел" з міста Воронежа. В складі „Буковини" в цих змаганнях виступали: Чеботар, Махиня, Бабарико, Гій, Сарафінчан, Будник, Шелепницький, Задорожняк, Бурчак, Олійник, Походзило, Гузієнко, Мглинець, Мінгазов.

Перемоги українських гокейових клюбів Київ „Сокіл" — Москва „Спартак" — 7:5

Як повідомили спортові кореспонденти ці змагання в Москві 25 жовтня ц.р. кияни грали як канадські професіонали. Кияни, писав у „Спортивній газеті" О. Ханін, як і заокеанські спортсмени, боролися до останніх секунд зустрічі, билися незалежно від того, які цифри горіли на табльо, показали себе мужньою і сміливою дружиною зі справжнім бійцівським характером. Ґолі для „Сокола" здобули: Наріманов, Ботвинко — 2, Христич, Лубнін, Валіулін і Найда.

Харків „Динамо" — Ярославль „Торпедо" — 7:3

Новик вищої гокейової ліги, клюб Харків „Динамо" справив несподіванку старожилові тієї ліги, перемігши в Ярославлі місцеве „Торпедо" вислідом 3:7. Переможні голі для Харкова здобули: Юнусов, Єршов, Кожокін, Анфіоров, Хоменко, Трасеух, Повечеровський. В показнику вищої ліги СССР веде ЦСКА (Совєтська армія) фактично збірна СССР, що досі має на своєму конто 25 точок. Дальші місця займають: Москва „Крила Рад" (25), Москва „Динамо" (23), Київ „Сокіл" і Воскресенськ „Хімік" (по 22), Москва „Спартак" і Свердловськ „Автомобіліст" (по 21) Рига „Динамо" (19), Челябінск „Трактор" (17), Ярославль „Торпедо" і СКА Ленінград (по 13), Мінськ „Динамо" (9), Харків „Динамо" і Горкий „Торпедо" (по 8).

ЦСКА і Рига „Динамо" відбудуть турне в ЗСА і Канаді

Наступного місяця, тобто 26-го грудня, розпочнуться товариські зустрічі ЦСКА і Риги „Динамо" з професійними клюбами Національної Гокейової Ліги в ЗСА і Канаді. ЦСКА відбуде змагання з Ню Йорк „Айлендерс", Бостон „Бруінс", Пітсбург „Пенґвінс", Гартфорд „Вгейлерс" і Баффало „Сейбирс". Гокеїсти із столиці Латвії гратимуть з Калґарії „Флемс", Міннесота „Норд Старс", Ванкувер „Канукс", Лос Анджелес „Кінґс", Чикаґо „Блекгокс", Сант Люїс „Блю" і Едмонтон „Ойлерс". Одинадцять із цих змагань будуть транслюватися кабельною телевізійною сіткою Спортс Чанель Америка.

(от)

Мої враження...

(Закінчення зі ст. 2)

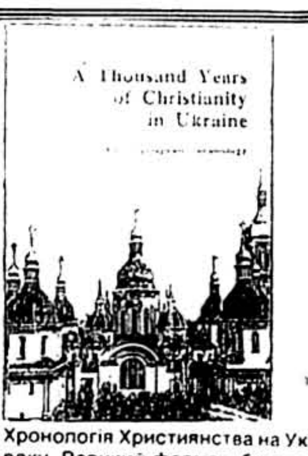
поведінці бюрократів настали в Москві і Ленінґраді; перекладачі стали відвертішими, сміливішими, часто відступають від завживаних форм пояснень, від офіційної лінії. А в Прибалтиці мов би національна весна настала, що відчувається вже в атмосфері, поведінці ґідів, які з гордістю розповідають про власну історію підкреслюють національний характер литовського чи естонського. Київ же після відвідин Москви, Ленінґраду, Таллінa, Риґи, залишається останнім бастіоном брежнєвської кліки, містом, куди нова політика генсека і голови Верховної Ради СССР ще не дійшла. Перекладачі — ґіди тут вживають стару термінологію, багато говорять про Другу світову війну, але нічого про історію України. В Печерській Лаврі говорять про російські ікони XIII-XIV сторічч, про російську церковну архітектуру XII-XV сторіччя. І то в часі 1000-ліття Хрищення Руси України. Звідки та російська культура взялася в Києві в XII сторіччі, ніхто не пояснює. А коли запитаєте, а де українська культура, то вам відповідають київські „патріоти", що це „все рівно", як назвати! Відчуваєш в Києві, що привід Щербицького гнітить всіх. Як можна засуджувати „Період застою" тобто Брежнєва, коли його наставленик Щербицький безкарно править в Україні і ще й одержує ордени. Україна — єдина союзна республіка, яка в часі т. зв. застою побудувала пам'ятник матері-батьківщині за понад 7 мільйонів карбованців. За ці мільйони тисячі мешканців України могли здобути нову житлову площу, якої так бракує по всій Україні. Замість того стоїть статуя, що її кияни назвали Залізною бабою. Щоб цей пам'ятник побудувати, то прийшлося зруйнувати історичний вигляд Печерської Лаври. Приїжджим Залізна баба здається „монстером", що височіє над Дніпром, а уродженці Києва мріють, що настане час, коли цей „монстер" опиниться на збруті заліза для плавлення і київські гори зможуть показати свою природну красу, яка вже понад дві тисячі років тому чарувала мандрівників з далекої Греції, чи Арабії. Такі споруди, як Залізна баба можливі тільки в системі, де люди приречені до слухання й виконування наказів, в системі, яка не звертає увагу на потреби людности, але на потреби показовости. Бож хто б побачив нові житлові селища з туристів, яким і так обмежували простір? Але пам'ятник, який не має рівних у світі! От чим може похвалитись нащадок Брежнєва на Україні. Залізна баба стала символом брежнєвізму на Україні і вона пригнічує не тільки киян, але й всю Україну — завеликий це тягар для колись родючої української землі!

3

Коли я перебуваю на Україні, то докладаю зусиль якомога більше побачити, якомога більше послухати. Це не так просто, коли у тебе обмежений час! Крім звичайних екскурсій по історичних місцях та до музеїв Києва, я вечори використовую на театри, а після того залишається лише ніч у готелі з телевізором та гучномовцем в кімнаті. Звичайно, що для чужинця, який не знає української мови, це досягнення техніки нічого не приносить, але для мене це змога познайомитись з дальшим „надбанням" української культури. Навіть в тих пересиланнях, які може послухати турист з-за кордону, може переконатись про те, що русифікація України досягла свого найвищого ступеня, якщо вживати совєтську термінологію. Справа в тому, що в кімнатах знаходяться не радіоприймачі, а лише гучномовці. В гучномовцях чути більшу половину передачі з Москви, а тим самим і брак української мови. В телебаченні ви даремно чекаєте на казку для дітей українською мовою, або про креслений фільм для дітей. Тут також переймають передачі з Москви. Зате існують так звані українські пересилання на актуальні теми. Правда і тут проходить коментар українською мовою, а коли йдеться про інтерв'ю, то завжди підбираються люди, які української мови не знають. І виходить, що в українській передачі більше розмовляють по-російському, ніж по-українському. Останнього разу я помітила, що навіть секретар ЦК КПУ Кульчицький (не певна, чи добре затямила прізвище) в українському пересиланні не наважився говорити українською мовою. А може українські комуністи вже забули рідну мову, бож не вживають її вже давно на засіданнях Політбюра, ЦК, чи з'їздах Комуністичної партії України. Я собі не можу уявити, щоб Комуністична партія Німеччини, чи Угорщини, або й іншої країни свої засідання провадила англійською, французькою, чи іншою мовою. Де ж тоді поділися українські комуністи, який народ вони репрезентують?

Забріханість брежнєвської ери запустила в Україні таке глибоке коріння, що тут його потрібно буде викорчовувати спеціяльними засобами. Прикро українцеві з Канади дивитись на такі пересилання українського телебачення, коли в самій Канаді можна послухати півгодину української передачі без втручань англійської мови, а тут на землі предків, в так званій суверенній Українській Радянській Республіці не можна і чверть години послухати рідної мови, бо завжди тобі перериваюіть російською, або запитують в інтерв'ю людину, яка відповідає російською мовою. Звичайно, тут вина редакторів, які готують пересилання, але ж хтось відповідає за українські пересилання з керівництва і, видно, такі інтерв'ю плянують уже заздалегідь. Те ж саме стосується міжнародних вісток. Невже 50-мільйонна республіка не здатна і не спроможна заплатити редакторів, які б опрацювали міжнародні вісті українською мовою? Якщо українські громади ЗСА та Канади здатні заплатити за пересилання українських вістей, то чому в Україні нема вістей національною мовою республіки? Питань у мене виникає багато, але відповіді не отримаю, бож слова „перебудова" та „гласність" у Києві залишаються під контролем брежнєвських нащадків, а ті докладають усіх зусиль на гальмування, а не на інтенсифікацію перебудови в Україні.

ЧЕТВЕРО МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ в Коннектикат, що зникли п'ять днів тому, знайдені мертвими. Вони загинули в наслідок автомобільної катастрофи, коли автомобіль впав з мосту. Раніше їх бачили в барі, тому передбачають, що, можливо, водій був п'яний і не втримав керма. Всі четверо мали всього по 19 років і закічили школу півтора року тому.

Вже появилася книга

A THOUSAND YEARS OF CHRISTIANITY IN UKRAINE

„ТИСЯЧА РОКІВ ХРИСТИЯНСТВА НА УКРАЇНІ"
(англійською мовою)

Хронологія Християнства на Україні від 1-го століття до 1988 року. Великий формат, багато фотографій і ілюстрацій (також кольорових), тверда обкладинка, люксусовий папір. Видання Смолоскипу і Краєвого Комітету Тисячоліття Християнства на Україні у США, 1988, Балтимор, стор. 312. ціна 50.00 дол.

Набувати у книгарні Свободи

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує додати до ціни 6% стейтового податку.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
СВЕТРИ, ВОВНЯНІ ХУСТКИ, вишивані жіночі-блюзочки, виш. обруси, подушки, і т. п., кераміка, різьба в Арці — ДЕШЕВО.

● HELP WANTED ●

HOME-MAKER
6 day/week — 18 mo old child — attends school. Driver's licence. Some English. Mother a physician. Country living — with horses
(203) 869-4446

● SERVICE ●

UKRAINIAN TYPEWRITERS
also other languages complete line of office machines & equipment
JACOB SACHS
251 W. 98th St.
New York, N.Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
7 days a week

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

UKRAINIAN NATIONAL FUNERAL SERVICE
Управа Українського Національного Цвинтаря-Пам'ятника та мавзолею полагоджує всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.
4111 Pensylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754